

แนวความคิดทางสังคมวิทยา

ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ

ชีวิตและผลงานของออกุส คองต์

ทฤษฎีสังคมวิทยา ได้วิวัฒนาการมาอย่างเลือนลอยเป็นระยะมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ไม่ได้รับความสนใจ ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่สอง นักสังคมวิทยาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆ มาวิเคราะห์ สร้างมโนภาพ (Concepts) และทฤษฎีใหม่ๆ ทฤษฎีสังคมวิทยาจะช่วยนักสังคมวิทยาให้เกิดความเข้าใจปรากฏการณ์และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดจากการปะทะสังสรรค์ของมนุษย์ (Human Interaction) ช่วยทำนายสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของสังคม (Social life)

ออกุส คองต์ (Auguste Comte) ได้นำศัพท์สังคมวิทยา (Sociology) มาใช้และเผยแพร่เป็นคนแรก เมื่อ ค.ศ. ๑๘๓๙ เคิมทีเดียวกอองต์ คองต์ได้ตั้งชื่อศาสตร์ใหม่ที่เขาพบว่า Social physics ต่อมาเปลี่ยนเป็น Sociology ซึ่งนำมาจากรากศัพท์ของภาษากรีกและละติน คือ

Socius + logos → Sociology

สังคมวิทยา (Sociology) คือการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมทั่วไป สังคม (Society) กล่าวถึงชีวิตของมนุษย์ที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังกล่าวถึง เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่มีการสมาคมระหว่างครอบครัวต่างๆ กลุ่มคน ที่รวมกันมีการเลียนแบบ ความปรองดอง และให้ความสะดวก การศึกษาที่มีการปะทะสังสรรค์ (Interaction) กัน จุดรวมของสังคมวิทยาจะไม่กล่าวถึงบุคคลคนเดียว แต่จะกล่าวถึงบุคคลอย่างน้อยสองคนว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร สังคมวิทยาแยกออกจากสังคมศาสตร์ (Social sciences) ซึ่งมีเศรษฐศาสตร์ จะเน้นเรื่องผลผลิตการกระจายของอุปโภคบริโภค รัฐศาสตร์จะกล่าวถึงเรื่องราวของการปกครอง มานุษยวิทยาจะเกี่ยวข้องกับมนุษย์โบราณ สังคมวิทยาเป็นวิชาที่กว้างขวาง ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่เกี่ยวกับกระบวนการพฤติกรรม และ

ความคิดของคนในกลุ่ม การวิจัยทางสังคม วิทยาจะมีจุดรวมอยู่ที่กิจกรรมของกลุ่ม เช่น ครอบครัว ศาสนา อาชญากรรม สังคม วิทยาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการแข่งขัน การรวมกลุ่ม ความขัดแย้ง ซึ่งเป็นพฤติกรรม และความคิดระหว่างเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ ศาสนา และชีวิตครอบครัว

ออกุส คองต์ (๑๗๘๘-๑๘๕๗) บิดาของ สังคมวิทยา เกิดจากตระกูลที่นับถือศาสนา คริสต์สาขาคาทอลิก ที่เมือง มงต์เปลิเยร์ (Montpelier) ประเทศฝรั่งเศส เขาเป็นเด็ก เฉลียวฉลาด และไม่ชอบการใช้อำนาจข่มขู่ อายุสิบหกปีได้เข้าเรียนที่เอโกล โปลีเทคนิค (Ecole Polytechnique) นครปารีส และได้ สอนคณิตศาสตร์ที่นี้ด้วย เมื่อ ค.ศ. ๑๘๑๘ เขาได้เป็นเลขานุการเก่าที่ อองรี เดอ แซงต์ ซีมอน (Count Henri de Saint Simon) ซึ่งเป็นนักสังคมที่มีชื่อเสียงของฝรั่งเศส เขาทำงานร่วมกับแซงต์ ซีมอน เป็นเวลาหกปี ได้รับอิทธิพลและแนวความคิดจากแซงต์ซีมอน ไม่น้อย ต่อมาเขาได้แต่งงานกับคาโรลีน มาสแซง (Caroline Massin) แต่ไม่มีความสุขตลอดระยะเวลา ๑๗ ปี ของชีวิตสมรส จนกระทั่งต้องแยกกัน เมื่อ ค.ศ. ๑๘๔๒ เพราะ รายได้ไม่พอเพียงเลี้ยงครอบครัว แม้ว่าเขา จะหาเงินจากการสอนพิเศษที่บ้านมาช่วยจุน

เจือด้วยก็ตาม หลังจากที่เขาแต่งงานแล้ว ได้ เขียนหนังสือปรัชญาวิทยาศาสตร์ (Positive Philosophy) ต่อมาเขาได้หลงรักกับคลอธิลด์ เดอ วาอูส (Clothilde de Vause) ความรัก ที่เขาบูชาทำให้เขาเปลี่ยนชีวิตไปโดยแรงผลักดันของอออกุส คองต์ (Comte) มีความคิดว่า ตัวเขาเปรียบเสมือนเซนต์พอล (Saint Pav) เขาพยายามสังเคราะห์ศาสตร์ และมนุษยชาติ ผ่านความรัก ความมีระเบียบ และความก้าวหน้าทุกป้ายวันอาทิตย์ คองต์ จะให้คำบรรยาย แก่สตรี นักศึกษา และคนงานโดยไม่คิดเงิน ค่าตอบแทนแต่อย่างใด ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๕๑ -๑๘๕๔ เขาได้เขียนหนังสือชื่อวิทยาศาสตร์ การเมือง (Positive Polity)

หนังสือปรัชญาวิทยาศาสตร์ (Positive Philosophy) แต่งขึ้นระหว่าง ค.ศ. ๑๘๓๐- ๑๘๔๒ มี ๖ ภาคด้วยกัน เขาได้รวบรวม เรียบเรียงด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จาก หนังสือเล่มนี้จะพบการปฏิวัติกฎสามประการ (Law of the three stages) ของความรู้ ซึ่ง ประกอบด้วยการลำดับขั้นของศาสตร์ วิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ (Positive Method) ประโยชน์ของปรากฏการณ์ของสังคม ความสัมพันธ์ของสังคมวิทยากับศาสตร์อื่นๆ สังคม แบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ สังคมคงที่ (Social statics) ซึ่งกล่าวถึงรายละเอียดที่เกิดขึ้น

ขึ้นในสังคม และสังคมที่หมุนเวียนเปลี่ยนแปลง (Social dynamics) ซึ่งกล่าวถึงส่วนต่างๆ ของสังคมที่เปลี่ยนแปลง และการปะทะสังสรรค์ (Interaction) ของกลุ่มคนในสังคม

ผลงานของออกุสคองต์

ออกุส คองต์ เชื่อว่ารากฐานของลัทธิวิทยาศาสตร์ (Positivism) นั้นเป็นวิธีที่ประยุกต์ความรู้ต่างๆ รวมทั้งสังคมวิทยาด้วย

ลัทธิวิทยาศาสตร์ (Positivism)

ลัทธิวิทยาศาสตร์ มีความหมายได้หลายอย่างด้วยกัน หมายถึงวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาศัยการสังเกตหรือการรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ ออกุส คองต์สันนิษฐานไว้ว่า โลกเราจะปกครองโดยกฎต่างๆ ตามธรรมชาติ ซึ่งกฎต่างๆ จะเรียนรู้ผ่านวิธีการวิทยาศาสตร์ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Positive knowledge) ตั้งอยู่บนรากฐานของประสบการณ์ และการพิจารณาปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เป็นจริง ลัทธิวิทยาศาสตร์ (Positivism) จะไม่เกี่ยวข้องกับการปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ

ออกุส คองต์ได้เสนอการจัดระเบียบของสังคมให้สมบูรณ์ด้วยหลักการที่เป็นไปได้ ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ความ

เจริญก้าวหน้าของสังคมตั้งอยู่บนรากฐานของความรักที่แท้จริงของโลก ออกุส คองต์ได้เขียนหนังสือสังคมที่มั่นคง เมื่อ ค.ศ. ๑๘๔๘ โดยอ้างถึงลัทธิวิทยาศาสตร์ (Positivism) เปรียบเสมือนศาสนาสำหรับชีวิตมนุษย์ Positivism เป็นทั้งวิทยาศาสตร์ และศาสนาตามแนวความคิดของออกุส คองต์ เดิมวิทยาศาสตร์และศาสนาแยกจากกันไม่ได้ ต่อมาภายหลังแยกออกจากกันได้

กฎสามประการ

(Law of Three Stages)

หลักสำคัญตามแนวความคิดของคองต์เกี่ยวกับระบบของสังคมวิทยา ได้แก่ กฎสามประการ (Law of three stages) ซึ่งอธิบายวิวัฒนาการด้านจิตใจ หรือความคิดของมนุษย์ สังคมอิสระต่างๆ และความเป็นมนุษย์ทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจดีขึ้นจะขออธิบายกฎสามประการอย่างละเอียด จากการศึกษาความเจริญของสติปัญญาของมนุษย์ในทิศทางต่างๆ ตลอดเวลาของการค้นพบกฎที่สำคัญ ซึ่งนำมาพิสูจน์หาข้อเท็จจริงของการจัดระเบียบและประวัติของประสบการณ์ กฎสามประการประกอบด้วย

๑. เทววิทยา (Theological stage)
๒. อภิปรัชญา (Metaphysical stage)

๓. วิทยาศาสตร์ (Scientific or Positive stage)

๑. เทววิทยา (Theological stage)

ความคิดของคนในการแสวงหาธรรมชาติของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น เทววิทยาเริ่มจากคนอธิบายสิ่งต่างๆรอบตัวของเขา โดยให้เหตุผลและลักษณะนิสัยของประสบการณ์ใหม่ เช่น เขาเข้าใจว่าพื้นดินเปรียบเสมือนสตรี และยังอธิบายต่อไปอีกว่า พืชและสัตว์เปรียบเสมือนลูก (Children) คนเริ่มนับถือโชคลางต่างๆ ลัทธิแรกของศาสนา คือความเชื่อในโชคลาง ผีสิงเทวดา ต่อมาประมวลเข้าเป็นลัทธิผีสิงเทวดา นับถือพระเจ้าหลายองค์ และนับถือพระเจ้าองค์เดียว

๒. อภิปรัชญา (Metaphysical stage)

การเปลี่ยนแปลงขั้นแรกของความคิดแทนที่ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ แรงของนามธรรม ซึ่งมีอยู่จริงตามธรรมชาติของชีวิตมนุษย์และความสามารถในการผลิตปรากฏการณ์ธรรมชาติทั้งหมด อภิปรัชญาอยู่ระหว่างเทววิทยากับวิทยาศาสตร์ หน้าที่ของอภิปรัชญาเป็นทางผ่านของสังคมจากเทววิทยาไปสู่วิทยาศาสตร์โดยอาศัยสติปัญญา

๔. วิทยาศาสตร์ (Scientific or Positive stage) ความคิดของมนุษย์จะพบได้จากการหาเหตุผล และสังเกตการณ์ รวมกันนำ

ไปสู่ความรู้ ความเชื่อของคนตั้งอยู่บนรากฐานของความจริงและเหตุผล (Fact and Reason) ขั้นวิทยาศาสตร์ สมาชิกของสังคมจะแบ่งแยกกัน ต่อมาบุคคลจะค่อยๆ รวมตัวกันเป็นการรวมกลุ่มของสังคม (Social cohesion)

ขั้นเทววิทยา (Theological stage) จะพบในทัศนคติของมนุษย์โบราณและธรรมชาติของเด็กๆ คงตั้งเชื่อว่า อะไรที่เกิดขึ้นกับพระเจ้า จะเป็นคุณสมบัติประจำอารมณ์ และความปรารถนากระบวนกรของปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ เริ่มจากความเชื่อโชคลางหรือลัทธิผีสิงเทวดาปราศจากเหตุผล (Fetichism) ต่อมาก็นับถือพระเจ้าหลายองค์ (Polytheism) ที่กุมครองโลก อันดับสุดท้ายก็คือ การนับถือพระเจ้าองค์เดียว (Monotheism) เป็นปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ ซึ่งมีคุณสมบัติประจำตัวโดยจริงจังกับอารมณ์ และความปรารถนาของปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ ขั้นอภิปรัชญา (Metaphysical stage) คือคนบูชาพระเจ้าไม่ใช่บูชาสิ่งของ พระเจ้าตลอดบันฑิตาลสิ่งดีกลับต่างๆ พรหมลิขิต หรือแรงกดดันตามธรรมชาติจะถูกนำมาเรียบเรียงเป็นกฎเกณฑ์ที่สำคัญ เช่น กฎของธรรมชาติ (Natural law) ขั้นวิทยาศาสตร์ (Positive stage) จะค้นคว้าหาข้อเท็จจริงที่แน่นอนจน

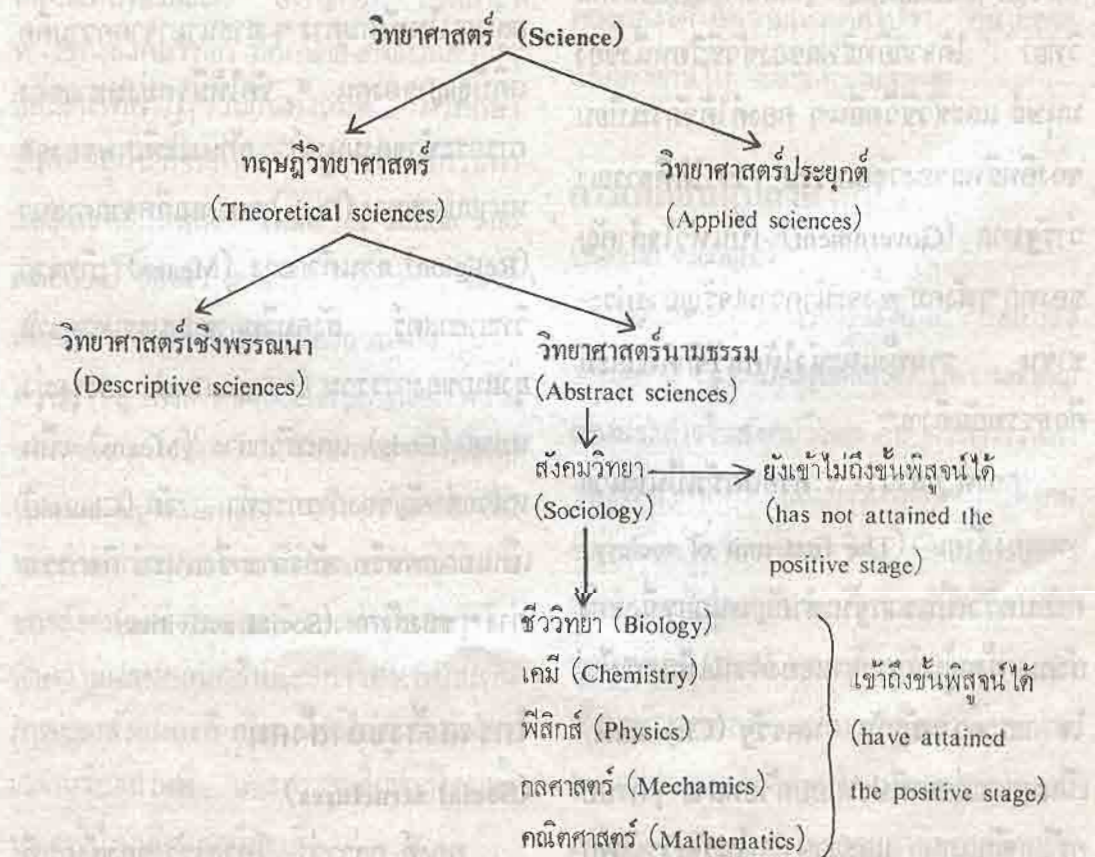
คนยอมรับในความสัมพันธ์ของความจริงและ
จุดมุ่งหมายของความรู้กับการสังเกตการณ์
(Observation) และประสบการณ์ (Ex-
perience) เป็นแนวทาง

คองต์ (Comte) ได้พิจารณาขั้นทั้งสาม
หรือกฎทั้งสามประการว่า เป็นกฎของความ
คิดและชีวิตในสังคม (Social life) และเขาคิด
ว่าบุคคลแต่ละคนจะรวมกลุ่มกันในสังคมผ่าน
กฎสามประการ ความรู้แต่ละสาขาจะผ่านกฎ
สามประการตามกระบวนการที่แตกต่างกัน
และจะถึงขั้นวิทยาศาสตร์ (Positive stage)
เป็นเวลาที่ต่างกัน

คองต์ ชี้ให้เห็นว่า ศาสตร์ต่างๆ ที่ผ่าน
ถึงขั้นวิทยาศาสตร์ (Positive stage) ได้แก่
ดาราศาสตร์ ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ กลศาสตร์
คณิตศาสตร์ ส่วนสังคมวิทยา (Social physics
or Sociology) ผ่านขั้นเทววิทยา และอภิ-
ปรัชญา กำลังจะถึงขั้นวิทยาศาสตร์ คูแผนผัง
ในหน้าถัดไป

คนเปรียบเสมือนหน่วยหนึ่งของสัง- คม (The Person as a social unit)

คองต์ กล่าวว่า กลุ่มคนในครอบครัวเป็น
หน่วยเล็กที่สุดของสังคม

แรงกดดันของสังคมและขบวนการ (Social Forces and Processes)

คองต์ คิดว่าความสำคัญที่สุดของแรงกดดันของสังคม (Social force) คือ ความคิดที่ผ่านกฎสามประการของสติปัญญา หรือความรู้ที่กล่าวมาแล้ว

คองต์ คิดว่าสังคมวิทยาไม่ใช่การศึกษาการเมือง เศรษฐศาสตร์ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่สังคมวิทยาศึกษาสิ่งทั้งหมดที่พัฒนาจากกฎของปรากฏการณ์ธรรมชาติของสังคม (Social phenomena) หลักสำคัญของสังคมวิทยา ได้จากอิทธิพลของชั่วชีวิตหนึ่งของมนุษย์ และชั่วชีวิตอื่นๆ คองต์ได้จัดระเบียบของอิทธิพลของวัฒนธรรม เขาได้พิจารณาว่ารัฐบาล (Government) เป็นหัวใจสำคัญของทุกๆ สังคม ซึ่งจะนำความเจริญมาสู่ประชาชน รวมทั้งแนะนำให้คนรู้จักคิดและมีศีลธรรมอันดีงาม

คองต์ กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหน่วยแรกของสังคม (The first unit of society) ครอบครัวเป็นรากฐานสำคัญหน่วยหนึ่งของสังคม ตั้งอยู่บนรากฐานของความเห็นอกเห็นใจ และความรักกัน นครรัฐ (City state) เป็นหน่วยต่อมาที่ประกอบด้วยหลาย ๆ ครอบครัว ดินแดน และภาษา ในรัฐเราจะพบ

ชนชั้นของกรรมกร (Division of labor) และความร่วมมือร่วมกัน

วัด (Church) เป็นสถาบันที่สำคัญตามแนวความคิดของคองต์ เชื่อว่าจุดมุ่งหมายของคนคือ ศีลธรรม หลักจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีเหตุมีผล คองต์มองเห็นว่าไม่มีปัญหา ระหว่างศาสนา (Religion) และวิทยาศาสตร์ (Science) ศาสนาเป็นความเชื่อ จัดอยู่ในขั้นเทววิทยา (Theological stage) และอภิปรัชญา (Metaphysical stage) จะอบรมคนให้มีศีลธรรมจรรยา สามารถอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มคนในสังคมต่าง ๆ ศาสนามาจากความคติสติปัญญาของคน จัดให้มีจุดมุ่งหมายของการกระทำของมนุษย์ ลักษณะพิเศษของจุดหมายปลายทาง (Ends) ของคนเกิดจากศาสนา (Religion) ส่วนตัวกลาง (Means) เกิดจากวิทยาศาสตร์ สังคมวิทยาช่วยบรรเทาความยุ่งยากของการรวม (Integration) ของจุดมุ่งหมาย (Ends) และตัวกลาง (Means) เป็นหน่วยสำคัญของการกระทำ วัด (Church) เป็นเอกภพหรือ จักรวาล ซึ่งแนะนำกิจกรรมต่างๆ ของสังคม (Social activities)

โครงสร้างของสังคม (Social structures)

คองต์ กล่าวว่า โครงสร้างของสังคมที่

สำคัญ ประกอบด้วย ครอบครัว รัฐบาล และศาสนา เขาไม่ได้แยกระบบเศรษฐกิจ (Economic system) ออกไป อย่างไรก็ตาม ผู้นำของรัฐบาลจะเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างสังคมที่คงแน่นอน

(Persistence of social structures)

คองต์เชื่อว่า ปรัชญาการณธรรมชาติของสังคม (Social phenomena) ควรจะศึกษาสองทาง คือ สังคมคงที่ (Social statics) และสังคมที่หมุนเวียนเปลี่ยนแปลง (Social dynamics) สังคมคงที่ เป็นสาขาหนึ่งของสังคมวิทยา ที่ศึกษาสังคมเป็นส่วนๆ และหน้าที่ต่างๆ รวมกันทั้งหมด การศึกษาสังคมอยู่กับที่จะค้นคว้ากฎของการกระทำและการตอบสนอง (Law of action and reaction) ของส่วนต่างๆ ของสังคม จะไม่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของส่วนต่างๆ หรือความเจริญของสังคม (Social progress) ความสอดคล้องกันของส่วนประกอบของสังคม (Social organization) หรือความกลมกลืนของส่วนต่างๆ จะนำมาพิจารณาความมุ่งหมายของสังคมคงที่ (Social statics) คือ การศึกษาความผสมกลมกลืนและการค้นพบสภาพของสังคมคงที่ สังคมนั้นจะไม่ถูกจำกัดโดยเวลาหรือสถานที่ และควรจะศึกษาสังคมทั้งหมดทั้งในอดีตและปัจจุบัน

คองต์ ให้เหตุผลว่า การเปลี่ยนแปลงระเบียบสังคม (Social organization) มีปัจจัยสี่ประการ คือ

๑. สิ่งแวดล้อมหรือภูมิภาคน
๒. เชื้อชาติ
๓. ประเทศ
๔. บุคคล

เขาคิดว่าการเปลี่ยนแปลงในอดีตมีความสำคัญกว่าในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงจะลดลงเปรียบเสมือนคนที่ได้รับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม และธรรมชาติโดยอารยธรรม คองต์ยังได้ให้ความเห็นต่อไปว่า อนาคตจะแตกต่างกันไป และมีความสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงสังคม

(Social change)

คองต์ อธิบายว่าการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสังคม (Social dynamics) มีความสำคัญสองประการในสังคมวิทยา คือ ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงสังคมที่ต่อเนื่องกัน การหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสังคมเอาข้อมูลจากประวัติศาสตร์ มันไม่ใช่จุดมุ่งหมาย (End) ของอดีตหรือปัจจุบัน แต่เป็นหลักการของการอธิบายอดีต เพื่อทำนายอนาคต คองต์ไม่ได้สนใจเฉพาะกฎของความเจริญ แต่ยังสนใจธรรมชาติของสังคมใน

อนาคตด้วย ความคิดเกี่ยวกับความก้าวหน้าของกองทัพ คือ สติปัญญาและศีลธรรม ศีลธรรมจรรยา มีความสำคัญมากกว่าวัตถุธรรมหรือความเจริญทางกายภาพ (Physical process) กองทัพอ้างว่า ความเจริญก้าวหน้าเปรียบเสมือนสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงกฎธรรมชาติได้

แผนการปกครองที่เป็นไปได้

(Positive Polity)

กองทัพ เห็นว่าควรเลิกระบบสังคมนิยม (Socialism) ซึ่งเป็นระบบสังคมนิยม และควรยอมรับระบบนายทุนใหม่ กองทัมองเห็นความต้องการทางศีลธรรมควบคู่กับระบบนายทุนใหม่ กองทัต้องการพัฒนาศีลธรรมและการศึกษาแก่ประชาชน พวกนายทุน (Capitalist) หรือชนชั้นกลางใหม่จะกีดกันและกำจัดกรรมกร กองทัเห็นว่ากรรมกร (Workers) เปรียบเสมือนผู้นำระบบสังคมนิยมที่นำไปสู่การปฏิรูปสังคมนิยม ความกตัญญูของมติมหาชน จะได้รับการช่วยเหลือจากพลังจิตใจในการเปลี่ยนแปลงการกระทำของรัฐบาล ชุมชนกรรมกรควรจัดขึ้นในรูปของมติมหาชน (Public opinion)

กองทัพ เข้าพบกับนักปกครอง ผู้ศิษย์สูง ผู้นำทางธุรกิจ ผู้คุมอำนาจในการปกครอง

เมืองต่างๆ และรัฐบาลท้องถิ่น พยายามชี้ทิศทาง การกระทำของประชาชนเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม ผู้ที่จะจัดอยู่ในระดับสูงของการปกครอง นายธนาคาร (Bankers) จัดอยู่ในชั้นสูงสุด ถัดลงมาเป็นที่อุตสาหกรรม นักธุรกิจ และเกษตรกร ประชาชนที่เป็นกรรมกรจะยอมรับนับถือผู้ศิษย์สูง นักสังคมวิทยาถือว่าพระเป็นผู้ทำงานสำคัญมากที่สุด พระได้ใช้เวลาให้กับการรักษาระเบียบ และความเจริญก้าวหน้าของสังคม ช่วยอบรมคนใหม่ศีลธรรมอันดีงาม เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การที่กองทัพมีความรักกับ คลอธิลด์ เดอ วาอุส (Clothilde de Vause) ทำให้เกิดความหลงใหลและบูชาผู้หญิง กองทัคคิดว่าผู้หญิงเป็นผู้แทนที่แสดงผลตามธรรมชาติ ผู้หญิงทำให้เกิดความรัก ความเห็นอกเห็นใจ แม้ว่าผู้หญิงจะได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่ผู้หญิงไม่ควรเข้าร่วมในกิจการอุตสาหกรรม และการเมือง ผู้หญิงควรอยู่กับบ้านตามปกติแล้วผู้หญิงมีอิทธิพลเหนือครอบครัว ผู้หญิงจะได้รับเกียรติและบูชาจากผู้ชายที่คบค้าสมาคมด้วย กองทัได้อธิบายว่า ผู้ชายมีอำนาจเหนือสุดในครอบครัว (Patriachal) กองทัมีความคิดว่า ถ้าแต่งงานแล้วไม่มีความสุขควรจะหย่าร้าง และแต่งงานใหม่ได้ตาม

ความเหมาะสม การเป็นหม้ายได้เป็นที่ยอมรับในสังคม

คองต์มีความรู้สึกว่า ระบบครอบครัวคาร์ลลิกเป็นระบบที่ดีที่สุด เขาได้เสนอความคิดแต่ไม่เป็นที่ยอมรับจากโบสถ์คาร์ลลิก คือต้องการให้พระแต่งงาน เพื่อจะได้เข้าใจในอิทธิพลของผู้หญิงและเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นมากขึ้น การให้กำเนิดบุตรธิดาเป็นหน้าที่ที่สองของการแต่งงาน ส่วนมิตรภาพหรือความเป็นเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในครอบครัว

ทฤษฎีของคองต์ ได้รับการพิจารณาเหมือนโคลงฉันทของสังคมวิทยา เป็นที่ยอมรับทั่วไปว่าความสามารถยิ่งใหญ่ของคองต์คือ การนำสิ่งต่างๆ มาสร้างขึ้นเป็นรูปร่างหรือสังเคราะห์ (Synthesis) และการจัดระเบียบมากกว่าลัทธิสังคม (Social doctrines) คองต์ได้รวบรวมความคิดต่างๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์ กลุ่มคน วัฒนธรรม สังคมคงที่ (Social statics) และสังคมที่หมุนเวียนเปลี่ยนแปลง (Social dynamics) การรวบรวมงานเช่นนี้จัดเป็นศาสตร์ของสังคม

งานส่วนใหญ่ของคองต์ได้รวมคำจำกัดความของการปกครอง นามธรรมของความรู้ (Abstract field of knowledge) การค้นพบศาสตร์ของสังคม (The science of Society)

และสร้างวิธีการวิทยาศาสตร์ (The positive method) สำหรับการศึกษาชีวิตของสังคม (Social life) คองต์ ได้เน้นให้เห็นจุดสำคัญต่างๆ อันถือว่าเป็นงานสำคัญของนักสังคมวิทยารุ่นต่อมาตั้งต่อไปนี้

๑. คองต์เชื่อว่านักสังคมวิทยา ควรวิจัยข้อเท็จจริงของสังคม (Social facts) ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายและประสบการณ์ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ แบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ กฎการปกครองระเบียบของสังคม (Social order) ได้แก่ สังคมคงที่ (Social statics) และกฎการปกครองที่เปลี่ยนแปลงของสังคม (Social change) ได้แก่ สังคมที่หมุนเวียนเปลี่ยนแปลง (Social dynamics)

๒. คองต์เห็นว่า สาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Social variation) ได้แก่ เชื้อชาติ (Race) อากาศ การเมือง และบุคคล

๓. คองต์ เห็นว่า สังคมเป็นสิ่งที่ทำให้เป็นไปได้ตามศีลธรรม จรรยา และการพัฒนาสติปัญญาของคน อิทธิพลของช่วงชีวิตในอดีตได้รับความสำเร็จ ได้แก่ วัฒนธรรมที่ใช้ในชีวิตของสังคม

๔. คองต์ได้แสวงหากฎของความเจริญของสังคม (Social progress) ความคิด ความ

รู้ของกนจะผ่านกฎสามประการ คือ เทววิทยา (Theological stage) อภิปรัชญา (Metaphysical stage) และวิทยาศาสตร์ (Positive stage)

๕. กองต์ เชื่อว่าสังคม (Society) คือ สิ่งที่เป็นจริง (Reality) เขาเน้นถึงความอิสระของส่วนต่างๆ ของสังคม

๖. ความคิดของกองต์แตกต่างกับ เซอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) ที่ว่า รากฐานของการรวมกันในสังคมจะพบจากการเข้าใจร่วมกัน และความรู้สึกเป็นส่วน

หนึ่งของสังคม ความรู้สึกต่างๆ มาจากความเชื่อ (Beliefs) อันเป็นปัจจัยให้เกิดสติปัญญา

ความคิดของกองต์มีอิทธิพลเหนือสังคมวิทยา ๒ สาขา คือ ความคิดของสังคม (Social thought) กับทฤษฎีของการปฏิวัติ (Social evolution) และลัทธินายทุนนิยมนับได้ว่าออกสู่ กองต์ ได้ให้แนวความคิดที่มีคุณค่าอย่างมากต่อนักสังคมวิทยา รุ่นต่อๆ มาสมควรแล้วที่ ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาของสังคมวิทยา